
Княжество България (1879-1908 г.)

I. ОБИКНОВЕНИ ПОЩЕНСКИ МАРКИ

1 8 7 9 г.

1879 (1 май). Редовни - 'Сантими'. П. висок с гравюра в Печатница за държавни книжа - Петербург. В. зн. 1. Наз. Р 141/2:15. Листа четири крила (5х5).

Лъвът от българския държавен герб.

1

2

3

5 с.
10 с.
25 с.

4

5

50 с.
1 фр.

1-5 (5) Тиражи: 1 - 250 000; 2 - 100 000; 3 - 500 000; 4-5 - по 150 000. * В употреба: до 1896 г. * 1 е отпечатана на три пъти - с поръчки от 3.XII.1878 г., 13.VII.1879 г. и 21.V.1880 г. * От всички стойности се срещат с по-тъмни или по-светли нюанси, както и отпечатани на тънка хартия. * 2 срязана наполовина е използвана вместо марка от 5 сантима или 5 стотинки. * Непосредствено след Освобождението България няма собствена парична единица. В съответствие с изис-кванията на Всемирния пощенски съюз номиналните стойности на първите български пощенски марки са в парична единица - златен франк, като 1 франк = 100 сантима. * Със закон от 4 юни 1880 г. е въведена българската парична единица 1 лев = 100 стотинки. До въвеждане на новите парични знаци пощите използват разчета 1 франк = 1 лев.

1 8 8 1 г.

1881 (10 април). Редовни - 'Първи стотинкови'. П. висок с гравюра в Печатница за държавни книжа - Петербург. В. зн. 1. Наз. Р 141/2:15. Листа четири крила (5x5).

6

7

8

3 ст.
5 ст.
10 ст.

9

10

15 ст.

25 ст.

30 ст.

6-11 (6) Тиражи: 6 - 620 000; 7 - 1 010 000; 8 - 360 000; 9 - 500 000; 10 - 260 000; 11 - 310 000. * В употреба: до м. декември 1882 г. * 6-11 са отпечатани с две поръчки - от 3.I.1881 г. и 15.X.1881 г. * От всички стойности се срещат с по-тъмни или по-светли нюанси, както и отпечатани на тънка хартия. * 6, 8 и 11 срязани наполовина - вертикално или по диагонала - са използвани вместо марки от по-ниски номинални стойности. * От 7 има с обърнат фон. * Със същите сюжети 14-19.

1 8 8 2 г.

1882 (4 декември). Редовни - 'Голям лъв' - I. П. висок с гравюра в Печатница за държавни книжа - Петербург. В. зн. 1. Наз. Р 141/2:15. Листа четири крила (5x5). 12

14

1 ст. (25.V.1885)

2 ст. (25.V.1885)

3 ст.

15

16

17

5 ст.
10 ст.
15 ст.

18

19

20

25 ст.
30 ст.
50 ст.

12-20 (9) Тиражи: 12 - 950 000; 13 - 270 000; 14 - 1 318 000; 15 - 2 515 000; 16 - 2 430

000; 17 - 5 040 000; 18 - 2 125 000; 19 - 455 000; 20 - 405 000. * В употреба: до м. май 1891 г. * 12-13 са изготвени с ортографически грешки: 'единъ стотинкъ' (вм. 'една стотинка') и 'два стотинки' (вм. 'две стотинки'). * 12-20 са отпечатани по пет поръчки: - от 4.IX.1882 г. (пуснати в употреба на 4.XII.1882 г.) - 3, 5, 10, 15, 25, 30 и 50 ст.; - от 31.III.1884 г.: 3, 5, 10, 15 и 25 ст.; - от 8.II.1885 г.: 5, 10, 15, 25, 30 и 50 ст.; - от 2.II.1885 г. (пуснати в употреба на 25.V.1885 г.): 1 и 2 ст.; - от 23.V.1886 г.: 3, 5, 10, 15, 25, 30 и 50 ст. * От всички стойности се срещат с по-тъмни или по-светли нюанси. 12-13 са на тънка хартия. От 12-14 има и на дебела, а от 14-20 - на много тънка хартия. От 14 са известни с обърнат фон, а от 15 - розова, вместо зелена. * Със същите сюжети 6-11.

1 8 8 4 г.

1884 (1 май). Надпечатки - нови номинални стойности. П. типографен.

21

22

23

3 ст. в. 10 ст. черна надп.
в. 16

5 ст. в. 30 ст. червена надп.
в. 11

15 ст. в. 25 ст. червена надп.
в. 18

21-23 (3) Тиражи: по 20 000. * В употреба: до 30 октомври 1888 г. * Размери на надпечатките: 21-22 - височина 7.5 мм (цифри - тип 'латине инициални'), 23 - височина 12.5 мм (цифри - тип 'роман капител'). * Отличителни белези: ясни контури на надпечатката, слаб релефен отпечатък на обратната страна на марката. * Със същите сюжети 24-26.

1 8 8 5 г.

1885 (5 април). Надпечатки - нови номинални стойности. П. литографен.

24

25

26

3 ст. в. 10 ст. черна надп. в. 16

5 ст. в. 30 ст. червена надп. в. 11

15 ст. в. 25 ст. червена надп. - в. 18

50 ст. в. 1 фр. черна надп. в. 5

24-27 (4) Тиражи: по 10 000. * В употреба: до 30 октомври 1888 г. * Вид и размери на надпечатките: като 21-23. * Отличителни белези: плътен отпечатък, размазани контури на надпечатката, по-светло червен цвят на 25-26. * Със същите сюжети 21-23.

1 8 8 6 г.

1886 (25 август). Редовни - 'Голям лъв' - II. П. висок с гравюра в Печатница за държавни книжа - Петербург. В. зн. 1. Наз. Р 14S:15. Листа четири крила (5x5). 28

1 ст.

2 ст.

1 лв. (1.I.1887)

28-30 (3) Тиражи: 28 - 15 000 000; 29 - 10 000 000; 30 - 100 000. * В употреба: до 1 октомври 1901 г. * От всички стойности се срещат с по-тъмни или по-светли нюанси, както и отпечатани на много тънка хартия.

Цветовете на марките от 1 до 30 са силно чувствителни към вода и слънце.

1 8 8 9 г.

1889-1901. Редовни - 'Малък лъв'. П. висок с гравюра в Национална печатница - Париж, Държавна печатница - Виена, Държавна печатница - София. Наз. Г 131/4 :131/2; Г 123/4; Л 101/2; Л 11, Л 111/2. Листа две крила (10x10), също и две крила (12x15) за 31-40.

Лъвът от българския държавен герб.

31

32

33

34

- 1 ст.
- 2 ст.
- 3 ст.
- 5 ст.

35

36

37

38

10 ст.
15 ст.
25 ст.
30 ст.

39

40

50 ст.

1 лв.

2 лв.

3 лв.

31-42 (12) * В употреба: до 1 октомври 1901 г. * 31-42 имат различни издания със следните отличителни белези:

А. Парижко (1889-1891) - 1, 2, 3, 5, 10, 15, 25, 30 и 50 ст. и 1 лв. П. в Национална печатница - Париж, Франция; хартия - бяла до сива, гладка, добре пресована, без в. зн.; наз. Г 131/4:131/2; листа по 360 марки: две крила по 180 марки (12x15); тиражи: 1 ст. - 1 036 800; 2 ст. - 1 000 080; 3 ст. - 1 000 080; 5 ст. - 10 041 840; 10 ст. - 999 360; 15 ст. - 1 000 080; 25 ст. - 1 000 080; 30 ст. - 3 996 360; 50 ст. - 2 000 160; 1 лв. - 1 000 080.

Б. Виенско (1892) - 15 и 25 ст.; П. в Държавна печатница - Виена, Австро-Унгария; хартия - бяла, жилава, добре пресована, без в. зн.; наз. Л 101/2, Л 11 или Л 111/2; листа в две крила (10x10); тиражи: 15 и 25 ст - по 5 000 000.

Основна отлика на изданието е дебелонаслоената, трудноизмиваема гумировка, водеща до нагъване на измитите марки. **В. Софийско** (1893-1901) - 1, 2, 3, 5, 10, 15, 25 ст. и 2 и 3 лв. П. в Държавна печатница - София; листа две крила (10x10). Според вида на хартията и назъбванията изданието има следните особености: а) на много тънка хартия (пелюр), с наз. Л 101/2, Л 11, Л 111/2 - 10 ст. (1893); б) на грапава хартия, с наз. Г 123/4 - 1, 5, 10, 15 и 25 ст. (1895-1898); в) на хартия с в. зн. 2, с наз. Г 123/4 или Л 113/4 - 2 лв. и 3 лв. (1896); г) на обикновена хартия, с наз. Л 101/2 и Л 111/2 - 5, 10, 15 и 25 ст.; с наз. Л 11 - 1, 5, 10, 15 и 25 ст. (1895-1898); д) на целулозна хартия, с наз. Г 123/4 - 1, 2, 3, 5,

10, 15 и 25 ст. (1898-1901).

* Тиражи (общо за 'Софийското' издание): 1 ст. - 19 528 000; 2 ст. - 1 054 000; 3 ст. - 1 012 000; 5 ст. - 7 635 000; 10 ст. - 7 108 800; 15 ст. - 14 025 000; 25 ст. - 2 020 000; 2 лв. - 205 000; 3 лв. - 100 000.

* Стойностите от 30 ст., 50 ст. и 1 лв. са само от 'Парижкото' издание, а 2 лв. и 3 лв. - само от 'Софийското' и са опечатани само веднъж. Най-редки са марките с наз. Л 11; за 2 лв. и 3 лв. - с наз. Л 11¹/₂.

1 8 9 2 г.

1892 (26 януари). Надпечатка - нова номинална стойност. П. типографен.

Лъвът от българския герб.

43

15 ст. в. 30 ст. черна надп.

в. 38

Тираж: 1 000 000. * В употреба: до 31 май 1892 г.

1 8 9 5 г.

1895 (25 октомври). Надпечатка - нова номинална стойност. П. типографен.
Лъвът от българския герб.

44

1 ст. в. 2 ст. червена надп.
в. 29

Тираж: 6 000 000 (вкл. и макулатурите). * В употреба: до 1 февруари 1897 г.

1 8 9 6 г.

1896 (2 февруари). Покръстване в християнска вяра на престолонаследника княз Борис Търновски. П. висок. В. зн. 2. Наз. Г 123/4. Листа две крила (10x10).

Държавният герб на България от 1880 г.

45

46

47

48

- 1 ст.
- 5 ст.
- 15 ст.
- 25 ст.

45-48 (4) Тиражи: 45 - 3 062 000; 46 - 1 310 000; 47 - 1 422 000; 48 - 622 000. * В употреба (само за вътрешна кореспонденция): до 1 февруари 1897 г. * 47 е отпечатана с два вида клишета, различаващи се по цифровото обозначение на номиналната стойност. * От 45, 47 и 48 се срещат и отпечатани на грапава хартия без в. зн. * От всички стойности има с по-светли или по-тъмни нюанси.

1 9 0 1 г.

49

1901 (24 март). Надпечатки - нови номинални стойности. П. типографен.

Лъвът от българския герб.

5 ст. в. 3 ст. черна надп. в. 33 (24.IV.1901)

10 ст. в. 50 ст. черна надп. в. 39

Тиражи: 49 - 247 600; 50 - 239 000. * В употреба: до 1 октомври 1901 г. * За отпечатването на 49 е използвана марка от 'Софийско' издание на 'Малък лъв' (целулозна хартия, наз. Г 123/4).

1901 (20 април). 25 г. от Априлското въстание 1876 г. П. висок. Наз. Г 123/4. Листа две крила (10x10).

Черешовото топче, изгряващо слънце.

5 ст.

15 ст.

Тиражи: 51 - 520 000; 52 - 535 000.

* В употреба: до 5 май 1901 г.

* 51-52 са отпечатани с 5 вида клишета, разположени последователно в печатния лист - два пъти на ред.

53

1901 (1 октомври). Редовни - княз Фердинанд I. Худ. Ст. Баджов. П. висок с гравюра във Военно картографско бюро - Петербург. Наз. Г 121/2. Листа четири крила (5x5).

1 ст.

54

55

56

57

- 2 ст.
- 3 ст.
- 5 ст.
- 10 ст.

58

59

60

61

- 15 ст.
- 25 ст.
- 30 ст.
- 50 ст.

62

1 лв. с 'кука'

62

1 лв. без 'кука'

63

2 лв.

64

3 лв.

53-64 (12) Тиражи: 53 - 69 000 000; 54 - 17 500 000; 55 - 5 600 000; 56 - 54 500 000; 57 - 37 900 000; 58 - 15 800 000; 59 - 14 000 000; 60 - 2 500 000; 61 - 2 200 000; 62 - 850 000; 63 - 260 000; 64 - 206 000. * В употреба: до 31 декември 1911 г. * 53-54 са отпечатани по четири поръчки: - от 1901 г.: 1, 2, 3, 5, 10, 15, 25, 30 и 50 ст., и 1, 2 и 3 лв. - от 1905 г.: 1, 2, 5, 10, 25 и 50 ст., и 1 лв. (с променено клише) и 2 лв.; - от 1909 г.: 1, 5, 10, 25, 50 ст., 2 и 3 лв.; - от 1910 г.: 1, 2, 3, 5, 10, 15, 25 и 50 ст., и 1, 2 и 3 лв. * 62 от поръчката от 1905 г. е с променено клише (без 'кука'). Тираж: 100 000 от целия тираж на 1 лв. * От всички стойности се срещат с по-тъмни или по-светли нюанси, както и отпечатани на тънка хартия.

1 9 0 2 г.

1902 (29 август). 25 г. от боевете при Шипка, Ст. Загора и Шейново. Худ. Х. Тачев. П. литографен в Държавна печатница - София (печатните форми са изготвени в Държавна печатница - Будапеща). Наз. Л 111/2. Листа (10x10).

Боят на Орлово гнездо.

65

66

67

5 ст.

10 ст.

15 ст.

65-67 (3) Тиражи: 65 - 600 000; 66 - 400 000; 67 - 204 000. * В употреба (само за вътрешна кореспонденция, за Русия и Сърбия) до 30 септември 1902 г. * 65-67 са отпечатани с два вида клишета в печатния лист.

1 9 0 3 г.

1903 (1 октомври). Надпечатка - нова номинална стойност. П. типографен.

68 10 ст. в. 15 ст. черна надп. в. 58

Тираж: 5 943 000 (вкл. и макулатурите). * Със същата надпечатка 73.

1 9 0 7 г.

1907 (2 август). 20 г. от възшествието на княз Ферди-нанд I на българския престол. П. литографен в Държавна печатница - Будапеща. Наз. Л 111/2. Листа (14x16).

Портрети на княз Фердинанд I от 1887 и 1907 г.

69

70

71

5 ст.

10 ст.

25 ст.

69-71 (3) Тиражи: 69 - 509 376; 70 - 498 176; 71 - 207 200. * В употреба: до 1 март 1908 г. * 69-71 са отпечатани с два вида клишета на печатния лист. Поради необичайно големите размери на печатните листове някои от елементите на рисунката върху марките от крайните вертикални редове са неясни.

Index

Chapter 1 : 1879 - 1892 гг.	p. 1
Chapter 2 : 1895 - 1907 гг.	p. 15
Съдържание	p. 24